

УДК 378. 018

Черніченко Людмила Анатоліївна
аспірант кафедри спеціальної освіти,
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини
м.Умань, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГОПЕДІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У даній статті проаналізовано особливості інноваційної діяльності логопедів в умовах інклюзивної дошкільної освіти. Адже інноваційна діяльність в інклюзивній дошкільній освіті є засобом реалізації нових завдань, виконуючи роль пускового механізму в саморозвитку освітньої системи та умови її випереджального розвитку.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інновації, інноваційне навчання, інклюзивна дошкільна освіта.

Lyudmila Chernichenko
graduate student of special education
Uman State Pedagogical University Paul Ticino
Uman, Ukraine

FEATURES INNOVATION SPEECH THERAPIST UNDER INCLUSIVE PRESCHOOL EDUCATION

Summary. This article analyzes the features of speech therapists innovation in terms of inclusive preschool education. After all, innovation in inclusive pre-school education is a means to implement new tasks, acting as a trigger mechanism of self-education system and subject to its rapid development.

Keywords: innovation, innovative education, inclusive preschool education.

Постановка проблеми. Результатом розвитку всіх суспільних систем у сучасному українському суспільстві стало збільшення обсягу інтелектуальних ресурсів. У соціально-економічних умовах, які склалися до особистості педагога, як носія та провідника суспільних знань і цінностей культури, пред'являються нові вимоги. Модернізація інклюзивної освіти, використання інноваційних технологій направляє наше дослідження до проблеми інноваційної діяльності в умовах інклюзивної дошкільної освіти, як феномену,

що дозволяє ефективно і раціонально організовувати і виконувати професійно-педагогічну діяльність.

Метою статті є визначення особливостей інноваційної діяльності логопедів в умовах інклюзивної освіти

Корінні зміни в соціальному статусі системи інклюзивної дошкільної освіти не можуть бути досягнуті в рамках традиційної педагогіки. Необхідна зміна парадигми, фундаментальних основ педагогіки. «Отже, інноваційна освіта - це зміна парадигми, нова педагогіка, нові освітні процеси, нові технології» [1].

«Інноваційне навчання» є альтернативою «підтримуючому навчанню», воно передбачає формування здатності дітей до проєктивної детермінації майбутнього і вимагає кардинально нових підходів. Сучасний інклюзивний дошкільний заклад - надає великого значення інноваційній діяльності.

Інноваційна діяльність в інклюзивній дошкільній освіті є засобом реалізації нових завдань, виконуючи роль пускового механізму в саморозвитку освітньої системи та умови її випереджального розвитку [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволяє стверджувати, що проблема вивчення особливостей інноваційної діяльності логопедів в умовах інклюзивної освіти перебуває в центрі уваги багатьох вітчизняних та зарубіжних учених: А.В. Хуторського, В. А. Красномоєць, Л. С. Полякової, А. И. Пригожина, Л. Даниленко, М. М. Поташника, М.В.Кларина, В.В.Абраухова і ін., що зумовлює необхідність її подальшої розробки та впровадження.

В. А. Красномоєць, Л. С. Полякова, А. И. Пригожин, та інші вчені зазначають, що саме поняття «інновація» вперше з'явилося в наукових дослідженнях культурологів у 19 столітті. У перекладі з латинської мови воно означає-оновлення, зміна, введення чогось нового, новизна, тобто зміна наявного в напрямку поліпшення, а переклад слова з англійської мови дає таке значення - нововведення, новація, що передбачає створення продукту нової якості. Термін виник в культурній антропології, де означав перенесення досягнень однієї культури в іншу в процесі торгівлі, обміну товарами. У

тридцять років ХХ століття на Заході виникла соціальна галузь дослідження нововведень – інноватика, в рамках якої стали досліджуватися закономірності виникнення і розвитку технічної інновації у сфері матеріального виробництва.

А.В. Хуторський визначає *інновацію* як ідею, мету або практичну діяльність, сприймані індивідом як щось нове. У його розумінні - це процес, що має життєвий цикл від зародження ідеї й створення нововведення до його широкого поширення.

Поняття "нововведення" (інновація) визначається і як нововведення, і як процес запровадження цього нововведення в практику. У педагогічній літературі виділяються два типи інноваційних процесів у галузі освіти: Перший тип – інновації, що відбуваються значною мірою стихійно, без точної прив'язки до самої породжує потреби або без повноти усвідомлення всієї системи умов, засобів та шляхів здійснення інноваційного процесу. Інновації такого роду не завжди пов'язані з повнотою наукового обґрунтування, частіше вони виникають на емпіричній основі, під впливом ситуативних вимог. До інновацій цього типу можна віднести діяльність педагогів – новаторів, вихователів, батьків і т.д. Інновації в системі освіти, є продуктом науково культивованої усвідомленої, цілеспрямованої, міждисциплінарної діяльності відносяться до другого типу нововведень [3].

Для забезпечення позитивного результату нововведення повинно:

- 1) виступати засобом вирішення актуальної для даного закладу проблеми;
- 2) формуватися у цілком конкретних умовах і орієнтуватися на вирішення чітко окреслених педагогічних задач;
- 3) проходити попередню експериментальну перевірку, яка супроводжується не лише контролем зі сторони логопедів, але й обов'язково контролем з боку медичних працівників, психологів, соціологів (комплексний експеримент);
- 4) бути технологічно забезпеченим і орієнтованим на прояв індивідуальних якостей, професійних умінь і навичок логопедів.

Головний в інноваційній діяльності виступає логопед-новатор. На думку В.І. Андрєєва, логопед-новатор: одержимий невтомною допитливістю, постійно вчиться, займається самоосвітою; мислить системно й постійно вбачає протиріччя у функціонуванні й розвитку освітньої системи; є генератором ідей, які він прагне реалізувати практично; прагне до максимальної творчої самореалізації, створює свою оригінальну систему корекційного впливу; має свій оригінальний погляд, свою точку зору на багато проблем інклюзивної освіти; є ентузіастом і сподвижником педагогічних інновацій.

Природа людей стосовно нововведень різна, одні схилені до їхнього прийняття, інші - більше консервативні. Іноді в одній людині одночасно уживаються різні прояви відносно новації з різних областей його діяльності.

Якщо логопед звикає жити в повній згоді із зовні заданими нормами й правилами, його інноваційні здібності гаснуть. Стандартизація поведінки й внутрішнього світу логопеда супроводжується тим, що в його діяльності все більше місце займають інструктивні приписання. У свідомості накопичується усе більше готових зразків корекційної діяльності. Це призводить до того, що логопед може легше вписуватися в педагогічне співтовариство, але при цьому знижується його творчий рівень.

В даний час кожен логопед залучений в інноваційний інклюзивний процес, який у трактуванні М. М. Поташника [4] , розуміється як комплексна діяльність по створенню, розробці, освоєнню, використанню та поширенню нововведень. Обумовленість цього процесу визначається, на нашу думку, перш за все наявністю «інноваційного характеру життя в цілому», який вносить свої корективи в усі сфери людської діяльності і створює умови для використання тільки того, що затребуване в даний конкретний момент. Дійсно, інноваційне інклюзивне середовище формує особливого роду конкуренцію, яка спрямовує діяльність логопеда в нескінченне удосконалення і формує абсолютно нові інноваційні структури: інноваційну діяльність, інноваційне мислення, інноваційну активність та інноваційну методичну культуру і т.д. [5]

Висновки. Отже, останнім часом набули широкого поширення інноваційні процеси в інклюзивної освіти. Усвідомлення суспільством необхідності підтримки й відтворення національної інтелектуальної еліти активізувало розробку цілей й змісту інклюзивної освіти, пошук нових технологій навчання відповідно до сучасних соціально-педагогічних умов. Нові технології навчання логопедів та нетрадиційні підходи до оцінення їх результатів дають змогу логопедові вибирати корекційний матеріал, темп його засвоєння, форми роботи й звітності відповідно до власних пізнавальних можливостей.

Нинішній етап інноваційної інклюзивної діяльності визначається запровадженням нової освітньої парадигми й умовами сучасної соціокультурної ситуації, що зумовило значне зростання педагогічних інновацій: з'являються нові концепції корекції, авторські корекційно-виховні заклади, експериментальні методики, новаторські технології.

СПИСОК ВИКОРИСАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дьяченко О. Возможности развития умственных способностей дошкольников в процессе ознакомления со сказкой // Дошкольное воспитание. - 1993. - №11. - С.43-47.30;
2. Погодина Г. Дошкольное детство: о новом подходе к обучению и воспитанию // Дошкольное воспитание. -1991. - № 5. - С.54-58.;
3. Каменкова, Е. И. Проблема подготовки педагогических кадров к инновационной деятельности / Е. И. Каменкова // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок», 2007-2008 гг. [Электронный ресурс]: сб. тезисов. - Кн. 2. — Режим доступа: [http: // festival.1 September](http://festival.1september);
4. Кукушин, В.С., Болдырева-Вараксина А.В. Педагогика начального образования [Текст] / под общ.ред. В.С. Кукушина. - М.: ИКЦ; Ростов н/Д МарТ, 2005.-592 с.;
5. Трубецкой Н.С. История. Культура. Язык [Текст] / Н.С. Трубецкой. - М.: Издательская группа «Прогресс», 1995. - 800.